

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การจัดการศึกษาของประเทศไทยนั้น เอกชนได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการให้บริการการศึกษา เพื่อแบ่งเบาภาระของรัฐมาโดยตลอด และนับวันการศึกษาเอกชนจะมีบทบาทมากยิ่งขึ้น เนื่องจากบทบัญญัติทางกฎหมายได้เอื้อต่อการให้ภาคเอกชนมาลงทุนด้านการศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากในมาตราที่ 13 – 16 แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดเรื่องการบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชนไว้เป็นการเฉพาะโดยให้เอกชนมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ สถานศึกษาเอกชนสามารถจัดการศึกษาได้ทุกระดับ ทุกประเภทสถานศึกษาเอกชนที่จัดการศึกษาในขั้นพื้นฐานเป็นนิติบุคคล มีคณะกรรมการบริหารสถานศึกษา รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษีและสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้งสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

สำหรับการจัดการเรียนการสอนโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้จัดตามหลักสูตร ประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2545 พัฒนาขึ้นให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในยุคโลกาภิวัตน์ เพื่อผลิตกำลังคนเป็นช่างฝีมือที่มีความรู้ ความชำนาญ ในทักษะวิชาชีพ มีคุณธรรม วินัย เจตคติ บุคลิกภาพและเป็นผู้มีปัญญาที่เหมาะสม สามารถนำไปใช้ในการประกอบอาชีพได้ ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคม ทั้งในระดับชุมชน ระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยเปิดโอกาสให้ผู้เรียนเลือกระบบและวิธีการเรียนได้อย่างเหมาะสมตามศักยภาพ ความสนใจ และโอกาสของตน ส่งเสริมการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษา และพัฒนาหลักสูตรร่วมกันระหว่างสถาบัน หน่วยงาน และองค์กรต่างๆ ทั้งในระดับท้องถิ่น และชุมชน โดยมีหลักการของหลักสูตร ดังนี้

1. เป็นหลักสูตรระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลังมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพและเจตคติที่เหมาะสม สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ

2. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้เลือกเรียนได้อย่างกว้างขวาง เพื่อเน้นความชำนาญเฉพาะด้านด้วยการปฏิบัติจริง สามารถเลือกวิธีการเรียนตามศักยภาพและโอกาสของผู้เรียน ถ่ายโอนผลการเรียนสะสมผลการเรียน เทียบความรู้และประสบการณ์จากแหล่งวิทยาการ สถานประกอบการ และสถานประกอบอาชีพอิสระได้

3. เป็นหลักสูตรที่สนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง

4. เป็นหลักสูตรที่เปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชนและท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพชุมชน และท้องถิ่น จึงมีจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

4.1 เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ นำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเลือกวิถีการดำรงชีวิตและการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสมกับตนสร้างสรรคความเจริญต่อชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติ

4.2 เพื่อให้เป็นผู้มีปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่เรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตและการประกอบอาชีพ สามารถสร้างอาชีพ มีทักษะในการจัดการและพัฒนาอาชีพให้ก้าวหน้าอยู่เสมอ

4.3 เพื่อให้มีเจตคติที่ดีต่ออาชีพ มีความมั่นใจและภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน รักงาน รักหน่วยงานสามารถทำงานเป็นหมู่คณะได้ดีโดยมีความเคารพในสิทธิและหน้าที่ของตนเองและผู้อื่น

4.4 เพื่อให้เป็นผู้มีพฤติกรรมทางสังคมที่ดีงาม ทั้งในการทำงาน การอยู่ร่วมกัน มีความรับผิดชอบต่อครอบครัว หน่วยงาน ท้องถิ่นและประเทศชาติ อุทิศตนเพื่อสังคม เข้าใจและเห็นคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมภูมิปัญญาท้องถิ่นรู้จักใช้และอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสร้างสิ่งแวดล้อมที่ดี

4.5 เพื่อให้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ มีคุณธรรม จริยธรรม และวินัยในตนเอง มีสุขภาพอนามัยที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจเหมาะสมกับงานอาชีพนั้นๆ เพื่อให้ตระหนักและมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาเศรษฐกิจ สังคม การเมืองของประเทศและโลกปัจจุบัน มีความรักชาติ สำนึกในความเป็นไทย เสียสละเพื่อส่วนรวม ดำรงรักษาไว้ซึ่งความมั่นคงของชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ และการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข

การจัดการอาชีวศึกษานั้น นอกจากต้องพัฒนาผู้เรียน ให้มีความรู้ความสามารถเต็มตามศักยภาพแล้ว ยังต้องให้มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพที่เรียนด้วย สถานศึกษาจึงต้องมีความพร้อมทางด้านบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ และแหล่งความรู้ที่ผู้เรียนสามารถศึกษาหาความรู้ได้ด้วยตนเอง การเตรียมความพร้อมในเรื่องเหล่านี้เช่นเดียวกับโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนได้มีส่วนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาที่ช่วยพัฒนาประเทศ ด้วยการผลิตกำลังพลในด้านแรงงาน ฝีมือ และ

ช่างเทคนิค ออกสู่สถานประกอบการทั้งภาครัฐและเอกชนทั่วประเทศ รวมทั้งออกไปสู่ตลาดแรงงาน
 ย่างต่างประเทศด้วย และการศึกษายุคใหม่ ต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีการจากการถ่ายทอดความรู้
 โดยผู้สอนเป็นการแนะนำให้ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตัวเอง ซึ่งผู้บริหารและครูเป็น
 บุคลากรทางการศึกษาทุกกลุ่มจะต้องปรับเปลี่ยนบทบาทของตน ครูซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการ
 ศึกษา ต้องได้รับการส่งเสริมและพัฒนา ผู้บริหารจะต้องมีความรู้เรื่องการบริหารการศึกษาให้มาก
 ขึ้น กระบวนการนิเทศเป็นการกระบวนการหนึ่งที่จะต้องควบคู่ไปกับกระบวนการจัดการเรียน
 การสอนและกระบวนการบริหารภายในโรงเรียน เพราะทั้งสามกระบวนการ เป็นหลักการในการ
 พัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นเลิศ ซึ่งการนิเทศการศึกษาเป็นกระบวนการพัฒนาบุคลากรทาง
 การศึกษาทุกระดับ โดยเฉพาะฝ่ายวิชาการ และผู้สอนโดยตรง เพื่อให้การเรียนการสอนสัมฤทธิ์ผล
 อย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศจะช่วยส่งเสริมความเจริญงอกงามของครูช่วยในการพัฒนาวิชาชีพครู
 ช่วยพัฒนาหลักสูตรระดับห้องเรียน และโรงเรียน รวมทั้งช่วยให้บุคลากรทางการศึกษาได้ทำงาน
 ร่วมกันเป็นการระดมสมองหาวิธีทางเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน โรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน
 ต้องการรับการนิเทศด้านเกี่ยวกับการสอนของครู ด้านการวางแผนการสอน การใช้สื่อการสอน การ
 วัดผลและการประเมินผล และครูวิชาชีพยังขาดประสบการณ์และความรู้ด้านการวางแผนการสอน
 เทคนิคการสอน และวิชาชีพบางสาขา ขาดครูที่มีความรู้ความสามารถ เพราะฉะนั้นโรงเรียนจึง
 สนองความต้องการและแก้ปัญหาโดยการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนขึ้น แต่ปรากฏว่า โรงเรียนได้
 ดำเนินการในรูปแบบต่างๆ แม้จะได้นำทฤษฎีแนวคิดของหลายฝ่ายๆ มาประยุกต์ ใช้ตามแต่
 โอกาส แต่ส่วนมากจะดำเนินการไปตามประสบการณ์เดิม หรือปฏิบัติตามในสิ่งที่เคยทำมา
 เกิดความขัดแย้ง จนไม่สามารถนำสิ่งแปลกใหม่มาเสนอแนะได้ จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า
 การนิเทศภายในโรงเรียนมีความสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอนของครูเป็นอย่างยิ่ง

ปัญหาก็คือว่าโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนในเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
 มีการนิเทศภายในอยู่ในระดับใด พฤติกรรมการสอนของครูมีเพียงใดและ การนิเทศภายในส่งผล
 ต่อพฤติกรรมการสอนของครูหรือไม่ เป็นปัญหาที่สำคัญที่ผู้วิจัยสนใจศึกษาหาคำตอบ เพื่อนำไปใช้
 เป็นแนวทางในการพัฒนาการเรียนการสอนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

จากปัญหาการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

1. เพื่อศึกษาระดับการนิเทศภายในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

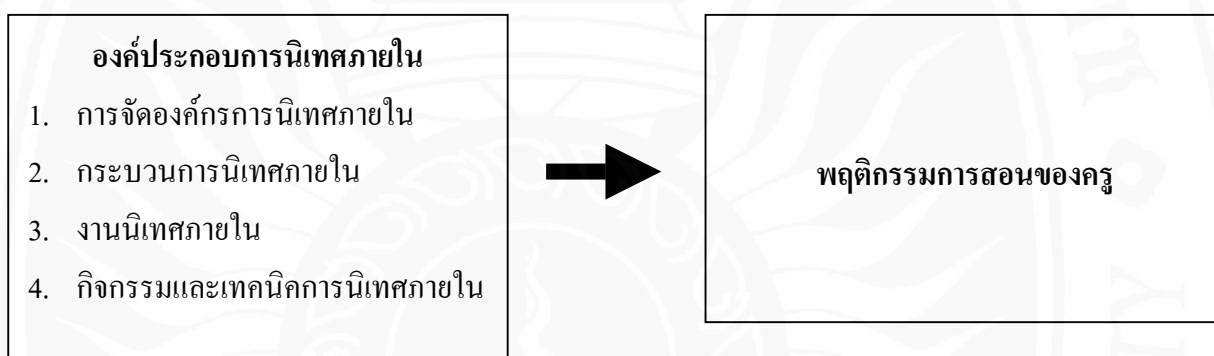
2. เพื่อศึกษาระดับพฤติกรรมการสอนของครูในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

3. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการนิเทศภายในโรงเรียนที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามหลักการที่ว่า การนิเทศภายในโรงเรียนส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครู

กรอบแนวคิดในการวิจัยเขียนเป็นแผนภาพได้ดังนี้

กรอบแนวคิดสามารถเขียนเป็นสมการถดถอยพหุคูณได้ดังนี้

$$Y = B_0 + B_1X_1 + B_2X_2 + B_3X_3 + B_4X_4$$

สมมติฐานของการวิจัย

1. การนิเทศภายในของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 อยู่ในระดับน้อย

2. พฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 อยู่ในระดับน้อย

3. องค์ประกอบการนิเทศภายในส่งผลต่อพฤติกรรมการสอนของครูโรงเรียนอาชีวศึกษา เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ขอบเขตของการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ผู้บริหาร และครูโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ผู้บริหารจำนวน 16 คน และครูจำนวน 116 คน รวม ทั้งสิ้น 132 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การนิเทศภายในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่ การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 ซึ่งมีองค์ประกอบการนิเทศภายในโรงเรียน 4 ด้าน ดังนี้

2.1.1. การจัดองค์กรนิเทศภายใน

2.1.2. กระบวนการนิเทศภายใน

2.1.3. งานนิเทศภายใน

2.1.4. กิจกรรมและเทคนิคการนิเทศภายใน

2.2 ด้านตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมการสอนของครู

3. เวลาที่ศึกษา ปีการศึกษา 2547

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนิเทศภายใน หมายถึง การทำกิจกรรมร่วมกันระหว่างผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3 เกี่ยวกับ 1.การจัดองค์กรนิเทศภายใน 2.กระบวนการนิเทศภายใน 3.งานนิเทศภายใน 4.กิจกรรมและเทคนิคการนิเทศภายใน

การจัดองค์กรนิเทศภายใน หมายถึง การจัดโครงสร้าง การบริหารงาน การจัดระบบระเบียบการทำงาน การกำหนดและแต่งตั้งผู้รับผิดชอบร่วมกัน และมีการประสานงาน

กระบวนการนิเทศ หมายถึง การดำเนินการนิเทศ ควรดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ การศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการรับการนิเทศ การวางแผนการนิเทศ การปฏิบัติการนิเทศ การประเมินผลการนิเทศ

งานนิเทศภายใน หมายถึง งานเกี่ยวกับการพัฒนาวิชาการ งานพัฒนาบุคลากรและงานสนับสนุนวิชาการ

กิจกรรมและเทคนิคการนิเทศภายใน หมายถึง วิธีการที่จะให้ครู พัฒนาการสอนของตนให้ดีขึ้น โดยการนำกิจกรรมต่างๆ ทางการนิเทศไปใช้อย่างเหมาะสมกับบุคลากร สถานที่ เวลา หรือสถานการณ์นั้นๆ

2. พฤติกรรมการสอน หมายถึง การวางแผนการสอนหรือการเตรียมการสอน การดำเนินการสอน การใช้สื่อการสอนและการวัดผลประเมินผล
3. ผู้บริหาร หมายถึง ผู้จัดการ ครูใหญ่ ผู้ช่วยครูใหญ่ และหัวหน้าฝ่ายวิชาการ
4. ครูผู้สอน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่ในสายการสอนในโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ได้องค์ความรู้ใหม่ในสาขาวิชาการบริหารการศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายใน และ พฤติกรรมการสอนของคุณ
2. ใช้เป็นแนวทางการพัฒนางานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชนเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3
3. ใช้เป็นแนวทางในการพัฒนานโยบาย เกี่ยวกับงานวิชาการของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน เขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 3